ÅRSPLAN

2019-2020

SAGGRENDA BARNEHAGE

INNLEDNING

Vi voksne, både personale og foreldre, ønsker å få til et samarbeid til det beste for barna.
Det krever god kommunikasjon, tilgjengelighet og åpenhet.

<u>På denne måten håper vi å skape TRYGGHET i miljøet.</u>
Trygghet til å ta opp ting som kan være vanskelige.
Trygghet til heller å spørre en gang for mye enn en gang for lite, når noe er uklart for oss.
Trygghet til å kunne gi og ta imot både positive og negative tilbakemeldinger.

”Er du fornøyd med tilbudet i Saggrenda barnehage, så si det til hele verden.
Er du misfornøyd med noe, så si det til personalet i barnehagen.”

Med et trygt og åpent miljø med god kommunikasjon som utgangspunkt
ønsker vi at Saggrenda barnehage blir et godt sted å være for barna.
Her skal vi gi barna god omsorg og fremme positiv utvikling og læring.

For at barn skal kunne leke, utforske, lære og utvikle seg, må barna være trygge.
Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for å utvikle empati.
I barnehagen skal barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet, og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring.

UTARBEIDELSE AV ÅRSPLAN
Med utgangspunkt i ”rammeplan for barnehagen”
skal samarbeidsutvalget (SU) fastsette en årsplan
for den pedagogiske virksomheten (Lov om barnehager §2).
Dere foreldre kommer med innspill til årsplanen,
til barnehagens SU-representanter hvert år.

PRAKTISKE OPPLYSNINGER

Saggrenda barnehage er en liten barnehage med bare en avdeling.
På avdelingen er det barn i alle aldre. Vi deler inn i aldersgrupper etter behov i ulike aktiviteter, ellers er vi aldersblandet.

Hele barnehagen består av en svært liten barnegruppe. Det betyr at barna har færre barn og færre ansatte å forholde seg til. Alle kjenner alle godt. Dette gir trygghet for barna og de ansatte ser og kjenner hvert enkelt barn godt.
Barnehagen har også utvidet arealnorm, det vil si at det er større plass ift antall barn i barnehagens lokaler. Dette gir mer ro og plass til å leke og mindre støy. Vi har også et stort uteområde med god plass.

Barnehagen er en privat barnehage og er organisert som en ideell forening. Alt overskudd går tilbake til barnehagen. Den er eiet av foreldrene. Se mer i barnehagens vedtekter.

Kontaktinformasjon:

Adresse:	Jutulveien 1, 3614 Kongsberg
Tlf kontor/styrer:	477 90 360
Mobil til avdelingen:	90 47 47 62
Tur-telefon:	488 90 361
Hjemmeside:	www.saggrenda.barnehage.no

ÅPNINGSTIDER: 7:30 - 16:30

BARNEHAGEN HOLDER STENGT:

- I romjulen
- I påsken (mandag, tirsdag og onsdag før skjærtorsdag)
- 4 uker i Juli måned
- 5 planleggingsdager pr barnehageår

FORELDRESAMARBEID

Eierskap av barnehagen
Barnehagen er privat og organisert som en ideell forening. Medlemskap i foreningen oppnås gjennom tildeling av barnehageplass og forutsetter betaling av en årlig kontigent som fastsettes av årsmøtet. Kontigenten består av dugnadsinnsats i barnehagen, eventuelt en tilsvarende økning i foreldrebetalingen. Kontigenten er 15 dugnadstimer pr. barnehageår pr. familie, eventuelt 300kr pr. ikke utførte dugnadstime.

Eierstyret
Eierstyret består av utvalgte foreldre som samarbeider med styrer om driften av barnehagen. Styret foretar den alminnelige forvaltningen av foreningen. Styret skal sørge for en betryggende økonomisk drift av barnehagen, samt ha tilsyn med at barnehagen drives i samsvar med gjeldende lover, forskrifter og vedtekter. Medlemmer av styret velges på foreldremøtet hvert år. Det holdes minst to styremøter i året, i tillegg til årsmøtet.

Samarbeidsutvalg
Alle barnehager er pålagt å ha et SU (Samarbeidsutvalg).
SU skal ivareta samarbeidet mellom barnehagen og foreldrene, og være et rådgivende, kontaktskapende og samordnede organ. Det skal være like mange representanter fra foreldre og ansatte tilstede på hvert møte. Representanter velges på foreldremøtet hvert år. Det holdes su-møter minst 2 ganger i året. Av praktiske årsaker så er styremøter og su-møter slått sammen.

Dugnad
Vi har felles dugnadsdager vinter, vår og høst, samt dugnad etter behov. Dugnadsarbeidet består i vedlikehold og reparasjoner av bygg, tomt og lekeapparater. Møtetid for medlemmer av styret og SU er dugnadsarbeid. Deltagelse på årsmøtet gir fratrekk på to dugnadstimer. Transport til ulike aktiviteter for barna teller også som dugnad.

Barnas kasse og gavekasse
Hvert barnehageår betaler hvert barn inn 200kr til barnas kasse. Disse pengene går til ulike aktiviteter som barna er med på. De betaler også 50kr i til gavekassen, som går til gaver til spesielle anledninger. Styrer vil gi informasjon om innbetaling.

PERSONALET I BARNEHAGEN

SILJE RASMUSSEN NYBORG	Styrer og pedagogisk leder
TORILL LØKKEN	Pedagogisk leder
LINDA LØVER	Fagarbeider (barne- og ungdomsarbeider)
LAILA REISTAD	Fagarbeider (barne- og ungdomsarbeider)
LISE-LOTTE GUNNESTAD	Fagarbeider (sykepleier) i vikariat
ANNIKEN HAGAEIE	Fagarbeider (barnevernspedagog) i vikariat

I tillegg har vi tilkallingsvikarer.

BARNEGRUPPEN

Trollbarna: Født 2014
Tiril, Amilie, Vilde, Hedda og Johannes

Stortussene: Født 2015
Maiken, Celine, Emine, Julie og Ava.

Tussene: Født 2016
Jacob, Ellen og Lucas.

Småtussene: Født 2017
Sofie, Kristoffer, Advik og Alvilde.

Bittesmåene: Født 2018
Filip og Mina.

DAGSRYTME

Vi har kjernetid fra kl.9.15-14.00

07:30	Barnehagen åpner
07:30-08:30	Frokost
08:00	Lek inne/ute
09:20	Barnemøte
09:30-10:30	Dagens aktivitet
10:30	Rydding, bleieskift/do og håndvask
11:00-11:45	Lunsj
12:00-12:30	Lesing/hvilestund (for de eldste)
12:00-	Soving (for de yngste)
12:30-14:00	Lek inne/ute for de som ikke sover
14.00	Fruktmåltid
14:30	Lek ute/inne
16.30	Barnehagen stenger

Dersom vi ikke har anledning til å møte dere i garderoben, følg barnet inn der personalet er.

Dersom barna har behov for å spise eller sove til andre tider, tar vi selvfølgelig hensyn til det.

Vi ønsker beskjed dersom barna skal bli levert eller hentet innenfor kjernetiden.

Husk at du skal ha tid til at barnet rydder før dere drar hjem, og at du skal rekke å snakke med personalet og evt. skifte på barnet og pakke med dere eiendeler, før stengetid.

DAGSRYTMENS INNHOLD:

07.30 Barnehagen åpner/frokost
Dere følger barna inn på kjøkkenet til frokost, etter håndvask. Barna har med sunn niste. Vi serverer melk. Det er kun kjøkkenet som er åpent fram til kl 8, til det kommer flere ansatte på jobb. Det er tilbud om å spise frokost fram til 8:30, da ryddes frokosten bort. Skal barnet spise i barnehagen bør det leveres i tide til å kunne få tid nok til å spise.

8.00 Frilek inne.
I den grad vi klarer, tar vi imot dere i garderoben. Det er viktig at barn og foreldre føler seg velkomne, samtidig som det er viktig for foreldrekontakten og utveksling av informasjon. Har vi ikke mulighet til å møte dere i garderoben, så kom inn. Vi må være der barna er. Barna leker stort sett inne rett etter frokost. Vi legger til rette for konstruksjonslek, rollelek og bordaktiviteter. Inne har vi dempet støynivå og er i ro med kroppen vår. Det er mulighet for å bevege seg litt inne på aktivitetsrommet for de som har mye energi. Vi rydder opp det vi leker med, før barnemøtet og dagens aktivitet.

9.20 Barnemøte + aktiviteter

Vi bruker dagtavle på barnemøtene.

Nå starter vi de planlagte aktivitetene (voksenstyrte aktiviteter). Vi starter med en felles samling (barnemøte) der vi går igjennom hva vi skal gjøre den dagen og barna får beskjeder om ting de trenger å vite. Så går vi rett over i dagens aktivitet inndelt i aldersdelte grupper, for å tilpasse aktiviteten på et passende nivå. Barna får en best mulig start på dagen om de er levert innen barnemøtet starter.

Når vi går på tur vil vi gjerne gå fra barnehagen kl. 9.30 for å få best utbytte av dagen. De som skal på tur den dagen blir ikke med på barnemøtet den dagen, og begynner påkledning 8:30/9. Det samme gjelder når de minste skal ut på formiddagen.

Det er fint om dere sier ifra før kl. 9 dersom barna tar fri, er syke, eller kommer senere. Send gjerne en sms. Om vi vet at dere kommer senere kan vi enten sørge for at det er en person som kan ta dere i mot når alle de andre er opptatt og i gang med en aktivitet, eller hvis vi ikke har mulighet til det, gi dere beskjed om at dere må komme inn der vi er.

10.30 Avslutning av dagens aktivitet
Vi rydder bort alt vi har lekt med på formiddagen. Barna rydder selv og vi voksne hjelper til. Vi skifter bleie, barna sitter på do og vasker hender, før de går og setter seg ved matbordet.

11.00 Lunsj
Vi sitter alltid på faste plasser og de voksne sitter også ved bordet under hele måltidet. Vi bruker god tid på måltidene, både for å gi rom for samtaler og hyggelig samvær og for å gi tid til at barna skal bli selvstendige ved bordet. De smører maten sin selv og hjelper hverandre med å sende pålegg. Vi har bordregler som går på vanlig bordskikk og som sørger for at måltidet blir en hyggelig stund for alle. Vi har varm mat en dag i uka, kornblanding en dag, og brød de andre dagene. Barna får melk å drikke til brødmåltidene.

11.45 Lesing/hviling/soving
Det er viktig at barna får en pause med ro og avslapning. Både små og store trenger en rolig stund på dagen. De yngste barna sover ute i vogn. Vi setter opp faste grupper med lesing og hviling for resten. Lesing for trollbarna (skolestarterne) foregår på biblioteket. For dem leser vi ofte lengre bøker, og etter hvert også bøker uten bilder. Dette for at barna skal få trening i å lytte, samt å lage sine egne bilder. De andre barna som har sluttet å sove har hvilestund. Barna ligger på hver sin madrass og lytter til lydbok eller rolig musikk, eller til ei bok som den voksne leser. Yoga, massasje og mindfullness er også alternativer i hvilingen. Etter hviling/soving leker de enten inne eller ute.

14.00 Fruktmåltid

Vi spiser frukt og grønnsaker, sammen med en halvskive/knekkebrød. Noen barn er ekstra sultne på denne tiden, og spiser derfor resten av frokostnista si. Noen trenger kanskje å ha med seg en ekstra niste til dette måltidet, det styrer dere foreldre ut i fra hvor lenge det blir til middag. Vi deler barna i to faste grupper, og sitter ute eller inne, avhengig av om vi er ute eller inne på ettermiddagen. Er vi ute og det er for kaldt til å spise ute, setter vi oss bare i gangen uten å kle av. Av praktiske grunner ønsker vi at alle barn har drikkeflasker i barnehagen, som de kan drikke vann av til disse måltidene og evt tørstedrikke ellers. Vannflaskene vaskes hjemme og fylles med friskt vann før levering i barnehagen.

Påkledning og utelek:

Vi prøver å gjøre påkledningen lystbetont og oversiktlig, ved at barna kommer i små puljer til garderoben. Vi hjelper barna med å finne fram uteklær, og oppmuntrer dem til å prøve å kle på seg selv. Vi kikker på været og samtaler om hva vi bør kle på i dag. De voksne ser etter at barna går fornuftig kledd.

Det er viktig at barna har nok skiftetøy (se liste i ekstratøyskapet), og at klærne er merket med riktig navn. Det sparer oss også for tid at det legges på riktig sted.

Utetiden er den tiden barna har best mulighet til å være fysisk aktive. Barna har selv muligheter til å velge aktiviteter og til å finne lekekamerater. Vi voksne står til disposisjon med hjelp og kunnskap, men uten å overta styringa. Vi voksne kan gjerne inspirere eller sette i gang lek/aktiviteter ute for de som vil være med. De minste trenger gjerne at de voksne er mer tett på og deltakende i lek. Vi har god plass ute med mulighet for forskjellig type lek og aktivitet.

16.30 Barnehagen stenger

Barnehagen stenger kl.16.30. Dette betyr at alle barna må være ute av barnehagen til dette tidspunktet. Dere foreldre må komme og hente i god tid slik at dere rekker å pakke sammen de tingene som skal være med hjem og har tid til nødvendig kommunikasjon med personalet. Barna må også få tid til å rydde før de går hjem.

TRADISJONER I VÅR BARNEHAGE

Bursdagsfeiring (fruktfest)
På dager vi feirer et av barnas bursdager henger vi ut bursdagsplakat og flagg. Bursdagsbarnet får krone. Vi spiser forskjellig frukt og bær som dere foreldrene tar med. Det kan feks være fruktsalat, smoothie, fruktspidd, fruktfat eller annet som er laget av frukt/bær. Ta hensyn til allergier, informasjon om dette sendes ut av styrer hvert barnehageår. Vi feirer på barnets dato, eller dagen før/etter om det er i helgen/ferie.
Vi har denne fruktfesten som ettermiddagsmåltid kl 14. Vi står i ring rundt bursdagsbarnet og synger bursdagssang, og koser oss med fruktfest etterpå.

Sanking av grønnsaker, frukt og bær
Vi er på bærturer i nærområdet på sensommeren. Vi høster fra egen kjøkkenhage.

Salgsmesse
Vi lager til salgsmesse i oktober til inntekt for vårt fadderbarn Maria, som bor i en SOS-Barneby i Blantyre i Malawi. Her selger vi pizzasnurrer, syltetøy, kaker, brød og ulike ting som barna har laget. Det er trollbarna som står for ansvaret; både planleggingen, forberedelser og salg.

Høstsuppe
Vi dyrker grønnsaker i egen kjøkkenhage og inviterer foreldre og søsken på grønnsakssuppe til middag en ettermiddag. Inntektene går til barn-hjelper-barn aksjonen. Vi er med på barnehagenes, skolenes og Jazzfestivalens felles humanitæraksjon "Barn-hjelper-barn". Ca. halvparten av inntektene går til Una-Lågen barnehage i Bosnia, og ca halvparten til SOS-barnebyen i Blantyre i Malawi. Kongsberg Jazzhus er nå ferdig finansiert, så nå går pengene til drift av alt som skjer i barnebyen; til mat, klær, skole, barnehage, fritidsaktiviteter, medisinsenter med mer. (Fadderbarnet vårt Maria bor her.)

Juleforberedelser
I Saggrenda barnehage lager vi tradisjonell norsk julemat, som en del av kulturformidlingen i forbindelse med julehøytiden. November og Desember bruker vi til å lage mat sammen med barna. Det varierer litt fra år til år hva vi lager, ut i fra hvilken barnegruppe vi har. Eksempler på mat vi lager er medisterpølse, medisterkaker, leverpostei, sylte, lammerull, silderetter, gravet ørret, flatbrød, lomper, brød og småkaker. Alt lages helt fra bunnen av og barna er med på hele prosessen. Maten spises på et barnas eget julebord.

Juletre.
Vi har tillatelse av grunneiere til å hogge et juletre til barnehagen. Barna er med på dette. Dette gjør vi i slutten av november og setter det opp ute med lys på. Vi arrangerer en julegrantenning i inngangen til advent, sammen med foreldrene, søsken og besteforeldre.

Lucia.
Vi feirer Lucia i barnehagen kl.08.00 på morgenen, med opptog, lussekatter og kaffe for foreldrene.

Nissefest.
Både barn og ansatte kommer kledd i rødt/nisseklær. Vi har nissesamling, synger julesanger og spiser grøt. Er vi heldige kommer nissen på besøk.

Juletrefest
Foreldrene, ved samarbeidsutvalget, har ansvaret for å arrangere juletrefest for barnehagen i begynnelsen av januar. Den blir holdt på Skogskolen i Saggrenda.

Skiuker
Vi går på ski så mye som skiføret tillater. Vi går på ski i og rundt barnehagen, både i frilek og voksenstyrte skiaktiviteter og skilek. Vi drar også med små grupper til Heistadmoen, hvor vi går på ski, griller pølser og koser oss. For at dette skal bli moro, er det viktig at ski og støvler passer til barnet. Vi har noe til utleie for de som ikke har.

Karneval
Vi feirer karneval rundt fastelavn. Noen år har vi et tema for karnevalet/kostymene som vi jobber mye med opp mot karnevalet. Noen år lager vi kostymer sammen med barna, andre år så har vi andre prosjekter på gang og ønsker at foreldrene kler ut barna selv. Feiring av dagen består av karnevalsamling hvor barna får vist seg fram og slår katta ut av sekken. Trollbarna lager pølsebod.

Kosekveld med overnatting i barnehagen.
Skolestarterne får en kosekveld i barnehagen med overnatting til neste dag. De får velge middag og aktiviteter til kvelden selv, som feks skattejakt, se film el.

Påskefrokost
Fredag før påske inviterer vi foreldre og søsken på frokost i barnehagen.

Sommeravslutning m/overnatting i telt
Hele barnehagen har sommeravslutning hvor vi griller sammen med foreldre og søsken, og har utlodning hvor inntektene går til ”Barn-hjelper-barn”- aksjonen. De som vil og har mulighet kan overnatte med sine foreldre i telt. Dagen etter har vi frokost sammen med foreldrene før de drar på jobb. Etter lunsj har vi natursti.

For mer aktiviteter, se årshjul bakerst.

VÅR VISJON: TA TIDEN TILBAKE

I barnehagen ønsker vi å ha tid til hverandre,
til å se hverandre, lytte til hverandre og til å leike med hverandre.

Opplevelsen av tidsknapphet og tidsklemme i nåtidens samfunnsstruktur har gjort at det er blitt for lite "SAM" i hverdagen; samtale, samarbeid, samvær, samhandling, samhørighet.
SAM har blitt til MAS.

Vi sier: *Jeg har ikke tid. Jeg får ikke tid. Jeg har dårlig tid.*
Men alle har fått like mye tid pr døgn.
Hva velger du å gjøre i tiden du har?

Mange av oss ønsker å gjøre en forandring i måten vi lever våre liv på.
Vi ønsker å kave, stresse og mase mindre, og i stedet ta tiden tilbake.
Tiden til felleskap, vennskap, opplevelser, kjærlighet og moro.

Saggrenda barnehage ønsker å være en motvekt til stresset i hverdagen. Vår visjon er at barna skal få den tid og ro de trenger, i ulike aktiviteter og situasjoner. Barna skal ha mulighet til ro, hvile og avslapning i løpet av barnehagehverdagen. Vi ansatte skal være tilstede med barna med både kropp og hodet. Velge å være fysisk tilgjengelig og tilstede med barna over tid, nede på gulvet og der barna er. Velge å være mentalt tilgjengelig og tilstede med barna over tid, være i godt samspill med barna og ha tankene i nuet.

For å leve etter vår visjon må personalet:

- Være en god rollemodell ift stress og tid.
- Være fysisk tilgjengelig og tilstede med barna mest mulig.
- Være mentalt tilgjengelig og tilstede for barna og leve i nuet.
- Redusere antall overgangssituasjoner og avbrekk av lek.
- Legge til rette for at barna ikke gir hverandre stress og forstyrrelser i lek.
- Alle barna skal ha minst en rolig økt på dagen, med fokus på avslapping.
- Legge til rette for roligere miljø inne.
- Ta seg tid til å fullføre samspillsirkler.
- Ta hensyn til barnas behov i dagsrytmen.
- God kommunikasjon ansatte i mellom for å få god flyt og mindre stress i hverdagen.
- Forberede barna på overgangssituasjoner og bruke dagtavle.
- Tilrettelegge det fysiske miljøet for god lek.

ÅRETS SATSNINGSOMRÅDE:
SOSIAL KOMPETANSE

Rammeplanen sier at barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, felleskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd. Barnehagen skal også forebygge og stoppe krenkelser og mobbing. En sentral del av å oppfylle disse kravene, er å arbeide med barnas sosiale kompetanse. Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for felleskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt felleskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og ta hensyn til andres behov.

Personalet skal:

- Møte barna med anerkjennelse.
- Hjelpe barnet til å sette ord på og reflektere over egne følelser og opplevelser.
- Fremme barnas empati og evne til rolletaking.
- Legge til rette for at barna utvikler interesse og respekt for hverandres ulikheter.
- Veilede barna i normer som er viktig for felleskapet.
- Gi barna forståelse for at deres handlinger gir konsekvenser for andre.
- Forebygge og stoppe krenkelser, utestenging, diskriminering og uheldige samspillsmønstre.
- Utnytte det blandet aldersgruppe gir av læring om sosial kompetanse.

Vi har dette året valgt å jobbe med ulike temaer innenfor sosial kompetanse, med vennesamlinger der vi leser bøker, leker, dramatiserer og samtaler om temaene. Temaene er: å samarbeide, å dele, å snakke om det, å vente på tur, å vise følelser, å spre glede, å lytte og bli enige, å si stopp, å si unnskyld og å roe seg ned. I disse temaene er vi innom selvfølelse, empati, selvkontroll, selvhevdelse og prososial atferd. Vi vil jobbe med dette kontinuerlig i ulike situasjoner i hverdagen, i rutinesituasjoner, i lek og i konfliktsituasjoner.

Vennskap og felleskap er alltid viktige temaer i barnehagen. Vennskap betyr mye for utvikling av barns selvbilde og identitet. Barn som opplever vennskap, omsorg og respekt vil i sin tur lettere kunne være en god venn for andre. Vi vil jobbe for at barnehagen skal bli et sted der alle barna skal få føle seg som en verdsatt deltaker i et sosialt fellesskap.

LEK

Leken er en arena for barns utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Lek fremmer utvikling på alle områder og skal derfor ha en sentral rolle i barnehagen. Gjennom leken får barna prøve ut erfaringer, bearbeide opplevelser og utvikle tanker. I leken utløses barnas naturlige spontanitet, fantasi, glede, spenning, engasjement, nysgjerrighet og skapertrang. Vi ønsker at barna skal få fordype seg i lek over tid, sammen og hver for seg. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek, både ute og inne.

For å få til god lek må personalet:

- Gi barna tid til å leke
- Legge til rette for allsidig lek
- Delta aktivt i leken og være bevisst sin rolle i leken
- Legge til rette for et inkluderende lekemiljø
- Være til støtte for barn som trenger hjelp med leken
- Veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre

Når barnet sier «i dag har jeg bare lekt», da har barnet ditt:

- tatt initiativ
- utfoldet seg
- lyttet til andre
- vært en del av fellesskapet
- lært om regler og normer
- ledet og blitt ledet
- opplevd latter og glede
- kjent på mestringsfølelsen
- vært et barn
- gjort erfaringer med ulike leketyper
- samarbeidet
- vist omsorg
- bygget selvfølelse
- bearbeidet erfaringer og opplevelser
- Vært kreativ
- opplevd empati
- øvet motorikken
- blitt utfordret
- opplevd motgang og tap
- opplevd vennskap
- øvet tålmodigheten
- øvet konsentrasjonen
- brukt sansene
- brukt fantasien
- bygget selvtillit
- øvet på konfliktløsning og forhandling
- gitt av seg selv
- øvet på å kommunisere
- utviklet seg emosjonelt og intellektuelt
- øvet på turtaking
- øvet på å gi og ta
- opplevd glede og humor
- opplevd samspill
- opplevd samhold
- vært nysgjerrig
- tatt ansvar
- lært om egen identitet og egne grenser

OMSORG

Personalet skal handle omsorgsfullt overfor alle barn i barnehagen. Omsorg skal prege alle hverdagssituasjoner; når barna leker og lærer, i stell, måltider og påkledning. En omsorgsfull relasjon er preget av lydhørhet, nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill. Det er en viktig forutsetning for barns utvikling og læring. Vi skal se det enkelte barn, og være oppmerksomt tilstede. Vi skal hjelpe, trøste, beskytte og oppmuntre. Omsorg i barnehagen handler både om forholdet mellom personalet og barna, og om barnas omsorg for hverandre. Å gi barn mulighet til å gi hverandre, samt ta imot omsorg, er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse. God omsorg styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre, og til gradvis å ta større ansvar for seg selv og fellesskapet.

For å gi omsorg må personalet:

- Ivareta barnas behov for fysisk omsorg
- Legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre
- Sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel
- Støtte og oppmuntre barna til å vise og ta i mot omsorg fra andre
- Gi barna tid til å bli kjent med barnehagens rutiner
- Vise barna åpenhet, interesse og respekt
- Være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet

DANNING:

Barnehagepersonalet skal i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem legge et grunnlag for at barna kan delta ansvarlig og selvstendig i felleskapet. Personalet skal videreformidle felles verdier og normer som er viktig for felleskapet. Barna skal få veiledning i sosialt akseptable utrykks- og handlingsmåter og få en forståelse for hvordan egne handlinger påvirker andre. Barna skal kunne etter modenhet bli utfordret til ta egne etiske vurderinger. Barna skal bli møtt med anerkjennelse, føle seg sett og hørt. Personalet trygge barna i egne utrykk, tanker og handlinger, vise og formidle aksept for ulikheter.

For å gi barn danning må personalet:

- Være gode omsorgspersoner
- Være gode rollemodeller
- Fremme samhold og solidaritet
- Verdsette individuelle uttrykk og handlinger
- Legge grunnlag for selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap
- Veilede barn i samvær med andre, og bidra til barnas forståelse for felles verdier og normer som er viktig for fellesskapet
- Bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne og evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.
- Samarbeide godt med foreldrene

Tenke sjæl og mene.
Måtte stå for det du sa.
Ikke vri deg unna.
Ikke være likeglad.
Ikke late som du ikke mente det du sa.
Ikke si som andre.
Du må tenke sjæl!

LÆRING

Rammeplanen gir føringer for hva barna skal lære i barnehagen. Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker, og er nært knyttet til lek, danning og omsorg. Barn lærer gjennom alt de erfarer og opplever på alle områder. Hvordan personalet møter barns uttrykk gjennom kroppsspråk, språk, følelser og sosiale relasjoner, har betydning for deres læring. Barna skal oppleve progresjon i barnehagens innhold, slik at det gir framgang i barnas læring og utvikling.

For at læring skal skje må personalet:

- Gi barna trygghet og omsorg.
- Gi barna varierte utfordringer tilpasset barnas utviklingsnivå, de skal både kunne mestre og ha noe å strekke seg etter.
- Legge til rette for meningsfylte aktiviteter, nye opplevelser og erfaringer.
- Sørge for varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.
- Legge til rette for læring i ulike situasjoner med barnas interesse som utgangspunkt.
- La barna få bruke hele kroppen og alle sansene i læringsprosesser.
- Ta barnas nysgjerrighet og undring på alvor og støtte barna i deres vitebegjær.
- Stimulere barnas kreativitet.

KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

God evne til å kommunisere er viktig for barnas mulighet til å delta i lek og sosialt samspill, og påvirker slik barnas utvikling på alle områder. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk.

Personalet skal:

- Legge til rette for at alle barna involveres i språkstimulerende aktiviteter.
- Støtte barnas språkutvikling gjennom kommunikasjon i lek og sosialt samspill.
- Anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk.
- Fange opp og støtte barn med kommunikasjonsvansker.

BARNS MEDVIRKNING

Økt mangfold og individualisering gir behov for demokratiforståelse, respekt for forskjellighet og positive holdninger til å leve sammen i fellesskap. Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner. Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

I medvirkning ligger både selvbestemmelse og medbestemmelse. Selvbestemmelse handler om valg barna tar for seg selv, medbestemmelse går i å bestemme sammen med andre. Sammen med andre barn eller sammen med de voksne. Dette gir trening i å lytte til og ta hensyn til andres behov, gi utrykk for egne behov, inngå kompromiss, gi og ta.

Det handler ikke alltid om å la barn få enda flere valgmuligheter, men at de får være med å påvirke sin egen hverdag. De skal bli sett og hørt, få komme med innspill og ønsker i samsvar med alder og modenhet. Barna skal i stor grad legge føringer for tempo, rytme og innhold i barnehagen. Vi voksne skal ta hensyn til barnas beste og styre hverdagen ut i fra det. Alle barna skal få muligheten til å gjøre ting på sin måte, i sitt tempo og med sine forutsetninger.

Barna skal være aktive deltagere i eget liv og egen hverdag sammen med oss, derfor har vi alle sanser åpne for å fange opp ønsker og behov. De skal få utfolde seg i trygge og tydelige omgivelser. Vi ønsker å legge best mulig til rette, slik at vi får initiativrike, glade og lekende barn. Barna skal gå fra lydighet over i ansvarlighet, ta selvstendige valg, komme med forslag og oppleve konsekvenser.

For at barn skal få medvirke må personalet:

- Høre på barnas innspill, ønsker og behov.
- Se barnas behov og ønsker, uten at de måtte fortelle oss det.
- Se hva de er opptatt av og hva de har behov for.
- Møte barns spørsmål og undring på en yrkesetisk måte.
- Støtte prosjekter barna selv setter i gang.
- Ta ting på sparket.
- La barna delta i planprosesser og vurdering gjennom samtaler.
- Ha med barnas perspektiv når vi voksne evaluerer og legger planer.

PLANLEGGING OG VURDERING

Som pedagogisk virksomhet skal barnehagens innhold planlegges og vurderes. Barnehagetilbudet skal tilrettelegges etter barnehageloven og rammeplanen, og skal derfor planlegges og vurderes etter dette. Med i planlegging og vurdering skal også kunnskapen om barnas trivsel og allsidige utvikling, både individuelt og i gruppe.

Våre rutiner for planlegging og vurdering:

Avdelingsmøter:

- Planlegging av tilrettelegging av lek og aktiviteter med mål etter rammeplan.
- Vurdering av aktiviteter etter målsettingen.
- Vurdering av enkeltbarns læring, utvikling og trivsel, samt informasjon om enkeltbarn fra foreldresamtaler.
- Planlegging av arbeid med enkeltbarn etter behov.

Planleggingsdager og personalmøter:

- Planlegging og evaluering av barnehagen som pedagogisk virksomhet.
- Vurdering av personalets arbeidsutførelse ut i fra årsplan og rammeplan.
- Systematisk arbeid med kompetanseheving og kompetanseutveksling etter behov.
- Personalsamarbeid og organisering av hverdagen.
- Evaluering av og arbeid med HMS.

Pedagogmøter:

- Evaluering av enkeltbarns utvikling.
- Planlegging og evaluering av allmennpedagogiske tiltak.
- Samarbeid med andre instanser.
- Ledelse av personalet.
- Organisering av hverdagen.

Foreldresamarbeid:

- Daglig kommunikasjon ved levering og henting.
- Evaluering og planlegging av arbeid med enkeltbarn på foreldresamtaler.
- Evaluering av barnehagens innhold og arbeidsform på foreldresamtaler.
- Brukerundersøkelser.
- Kommunikasjon via SU.
- Utarbeidelse av årsplan.

DOKUMENTASJON

Dokumentasjon er, for barna, en måte å gjenkalle sine opplevelser med et tema/prosjektarbeid på. Barna kan følge en prosess, huske tilbake til, og samtale om det de har erfart på veien. For de ansatte er dokumentasjon for evaluering. Det gir oss mulighet til å reflektere over vår rolle i arbeidet med barna, samt å kunne følge barnas utvikling og aktivitetsnivå. Barnehagens dokumentasjon gir dere foreldre/foresatte og andre som er i kontakt med oss innblikk i hva barna faktisk opplever, lærer og gjør når de er i barnehagen. Synliggjøring av personalets arbeid og barnas virksomhet i barnehagen er viktig som grunnlag for barnehagens utvikling.

Hvordan vi dokumenterer:

- Dagsrapport i garderoben
- Bilder og video på TV-skjerm i garderoben.
- Bilder og kollager ved oppslagstavla i barnehøyde
- Bilder og barnas kunst på veggene/utstillingshylle
- Bilder og annen dokumentasjon i barnas permer
- Månedsbrev til foreldre
- Observasjoner og episodebeskrivelser
- Referat fra møter
- Kartleggingsverktøy

SAMARBEID ANDRE INSTANSER

Barnehagen samarbeider med andre instanser, som PPT, BUPA, Familiehuset, Helsestasjonen, barnevernet og skole. Barnehagen kan anonymt drøfte problematikk rundt barns utvikling og livssituasjon. Slik kan barnehagen få råd og veiledning. Vi kan også få støtte i form av observasjon, kartlegging, testing, utredning, veiledning og ekstra personell til enkeltbarn, med foreldrenes samtykke. Vi har opplysningsplikt til barnevernstjenesten uten hinder av taushetsplikten.

ARBEID MED BARNA TILPASSET ALDERSGRUPPER

Bittesmåene (født 2018) og Småtussene (født 2017):

Barna skal oppleve barnehagen som et trygt sted å være. Da er det viktig med relasjonsbygging og trygg tilknytning til de ansatte. Vi ønsker å bruke lang tid på tilvenning. Små barn opplever også trygghet i en forutsigbar hverdag med gjenkjennelige rutiner. Derfor har vi faste rammer og rutiner i hverdagen til de yngste. De ansatte må kunne gi fysisk nærhet og være sensitive overfor barnas signaler. God dialog og samarbeid med foreldrene er viktig for å kunne bli kjent med og møte barnas individuelle behov. Vi ønsker å sette av tid til samtale med foreldrene ved levering og henting. Når barna er trygge kan de utforske verden, og de ansatte skal legge til rette for nye opplevelser og erfaringer som danner grunnlag for læring og utvikling. Læring og utvikling hos de minste barna handler mye om stimulering av sansene, sosial kompetanse, språkstimulering og tumleplass til fysiske utfordringer. De yngste barna trenger å bli skjermet for inntrykk og skal få ro i hverdagen til god lek. Trygghet, omsorg og nærhet vil prege denne aldersgruppa, sammen med lek, glede og humor.

Tussene (født 2016):

Disse barna har behov som små barn og trenger utfordringer som store barn. De trenger forutsigbar hverdag preget av gjenkjennelige rutiner og nærhet fra ansatte de har trygg tilknytning til. De trenger omsorg, støtte og hjelp til mye. Men de blir også mer og mer selvstendige, og her må de ansatte oppmuntre og støtte barna i deres utforsking og utvikling. Utvikling av lekekompetanse skyter fart og det krever aktive og deltakende voksne som kan hjelpe de inn i og til å bli værende i god lek. De knytter sterkere vennskapsbånd og mange sosiale ferdigheter utvikles for å kunne være i godt samspill og lek med andre barn. Det grunnleggende språket er på plass og trenger å videreutvikles til å kunne være et redskap til økt refleksjonsevne og som redskap til uttrykk for egne tanker og følelser. Tussene vil både være sammen med småtussene og stortussene, avhengig av hvilket nivå som passer på de ulike aktivitetene.

Stortussene (født 2015):
For denne gruppen kreves det tilrettelegging for mange nye opplevelser og erfaringer som danner grunnlag for læring og utvikling. Personalet må introdusere nye perspektiver, materialer, fenomener, materialer, leker og lekemiljøer. Aldersgruppen trenger et stort utvalg av varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Barna skal få utfordringer å strekke seg etter og samtidig føle mestring.
Vennskap er veldig viktig i denne alderen, for trivsel, barnas følelse av tilhørighet og utvikling av egen identitet. Å få og beholde venner krever sosiale ferdigheter, og de ansatte må fremme barnas evne til empati, prososial atferd og respekt for andre. Arbeid med konfliktløsning, inkludering og positive samspillsmønstre er en stor del av hverdagen.

Trollbarna (Født 2014):
Denne gruppa er sammen med stortussene, se avsnitt over. I tillegg er de i egen gruppe; Trollgruppa, som er en førskolegruppe med skoleforberedende arbeid. Det siste året i barnehagen vil vi forberede barna til skolestart. De skal glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehage og skole. Trollgruppa skal være lystbetont, det skal være noe barna gleder seg til, og er stolte av å få være med på. Det er deres siste år i barnehagen, og da er det viktig at de får litt mer ansvar og litt nye utfordringer. Barna skal møte skolen med trygghet på egen mestring, positiv forventning og nysgjerrighet. Det er viktig at skolestarterne føler trygghet og samhørighet i gruppa, slik at de får styrket sitt selvbilde og blir modne for samarbeid før de begynner på skolen.

Tiltak:	**Hvordan:**
Overgang mellom barnehage og skole.	Rutiner for overgang i rammeplan følges.
Samarbeid med skolene.	Kongsberg kommunes rutine for overgang barnehage-skole følges.
Samarbeid med foreldrene om skoleforberedende arbeid.	Øve på ferdigheter i barnehagen og hjemme. Eget skriv ”dette bør barna kunne før skolestart” blir brukt som utgangspunkt.
Tilvenning til skolen og sfo.	Deltakelse i sangskattekista og besøk på skolene og sfo.

ÅRSHJUL 2019/2020

August:
Tilvenning
Bærplukking
Arbeid i kjøkkenhagen

September:
Turer med bærplukking
Brannvernuke i uke 38
Friluftslivets uke (uke 36)
Høstsuppe til barn-hjelper-barn 24. oktober
Foreldremøte
Styremøte
Foreldredugnad uteområdet

Oktober:
Høstferie
Husrunde for fireåringene
Lage ting til salgsmessen

November og desember:
Salgsmessen i begynnelsen av november
Vi lager julemat
Henting av juletre før julegrantenningen
Julegrantenning før advent starter
Adventsamlinger hver dag i Desember
Nissefest i begynnelsen av Desember
Lucia 13. desember
Kirkebesøk i Hedenstad kirke
Julebord siste uken før julaften
Juleferie: Stengt i romjulen

Januar:
Juletrefest andre fredag i Januar (dugnadsarbeid)
Vinteraktiviteter
Skolebesøk for trollbarna (sangskattekista)

Februar:
Vinteraktiviteter
Sangskattekista konsert
Karneval og fastelaven
Foreldredugnad vaske inne

Mars:
Kosekveld for trollbarna
Påskeforberedelser
Styremøte
Årsmøte

April:
Påskefrokost siste fredag før palmesøndag
Påskeferie, stengt uke 15
Trafikkopplæring for trollbarna
Besøk på politistasjonen for trollbarna
Skolebesøk for trollbarna
Arbeid i kjøkkenhagen
Foreldredugnad uteområdet i slutten av April

Mai:
17.mai-markering dagen før dagen
Kongsbergs historie for trollbarna
Trollbarna besøker bergverksmuseet
Gruvetur for trollbarna
Tur til knuten stortussene og trollbarna
Dyrking i kjøkkenhagen

Juni:
Trollbarna besøker brannstasjonen
Besøksdager for nye barn
Gårdsbesøk
Arbeid i kjøkkenhagen
Sommeravslutning med overnatting i telt uke 25
Styremøte

Juli
Sommerstengt i uke 28, 29, 30 og 31.
Foreldredugnad i kjøkkenhagen
Foreldredugnad for uteområdet

PLANLEGGINGSDAGER 2019/2020

Her er en oversikt over planleggingsdagene neste barnehageår.

Det kan være lurt for dere foreldre å legge de inn i kalenderen allerede nå. Gjerne med varsel på telefonen en ukes tid før ;)

Planleggingsdager er viktige for kvaliteten i barnehagen. Da oppdaterer de ansatte seg faglig og gjør nødvendig planlegging og evaluering av barnehagehverdagen.

Vi i barnehagen kan i utgangspunktet velge hvilke dager vi vil ha planleggingsdag, og tilpasser ut i fra når vi har behov for å ha disse i løpet av året. Men vi prøver å følge skoleruta så langt det lar seg gjøre, slik at det er planleggingsdag her i barnehagen samtidig med skolen/SFO, for de foreldrene her som også har barn som går på skolen. Vi ønsker å ha planleggingsdager samtidig med de kommunale barnehagene, da de noen ganger har kurs/foredrag vi blir invitert til å bli med på. Men innimellom hender de vi har ekstern foredragsholder og vi må tilpasse dato litt etter eget ønske.

Planleggingsdager barnehageåret 2019/2020

5. August 2019	Likt med SFO. Skolen har stengt.
16. August 2019	Likt med Skolen og kommunale barnehager
2. Januar 2020	Likt med skolen, sfo og kommunale barnehager
3. Januar 2020	Likt med skolen og et ønske fra forelder.
14. April 2020	Første virkedag etter påske. Likt med kommunale barnehager